

PHO+ ENERGIE

30 augustus 2017

Deelnemers

- Arno van Kempen, Holland Rijnland (voorzitter)
- Jeroen Verheijen, gemeente Hillegom
- Yvonne Peters, gemeente Kaag en Braassem
- Jacco Knape, gemeente Katwijk
- Paul Dirkse, gemeente Leiden
- Olaf McDaniel, gemeente Leiderdorp
- Adri de Roon, gemeente Lisse
- Annette Pietersen, gemeente Nieuwkoop
- Daan Binnendijk, gemeente Voorschoten
- Ton de Gans, gemeente Zoeterwoude
- Kees van Ouden, gemeente Zoeterwoude
- Martijn Bilars, gemeente Noordwijkerhout
- Jos Roeffen, gemeente Oegstgeest
- Marie-José Fles, gemeente Noordwijk
- Jeroen Verheijen, gemeente Teylingen
- Jeroen Ververs, Holland Rijnland
- Xandra van Ginkel, Holland Rijnland (verslag)

Daarnaast zijn er enkele ambtelijke adviseurs aanwezig.

Voorzitter: Arno van Kempen (waarnemend voorzitter vanuit het DB)

01 Opening, mededelingen en vaststelling agenda

- Tseard Hoekstra is niet aanwezig vanwege neerleggen wethouderschap
- Terugkoppeling ontmoeting DB/GS op 29 augustus 2017 waarbij onder ander het onderwerp energie en de ruimtelijke claim daarvan is besproken.
- Terugkoppeling geslaagde excursie op 12 juli naar Goeree Overflakkee
- Terugkoppeling gesprek Leiderdorp met gedeputeerde over windmolens langs A4 en kansrijke wijk om van het gas af te gaan.

02 Energieakkoord Holland Rijnland 2017-2025

Het Energieakkoord Holland Rijnland is na bespreking in het bestuurlijk overleg op 20 april aangeboden voor besluitvorming bij de partners. Bij de bespreking van het Energieakkoord in de diverse gremia, zijn nog een aantal vragen en opmerkingen naar voren gekomen. Op basis daarvan zijn nog enkele tekstuele wijzigingen doorgevoerd. Daarnaast is de conceptbegroting op p.15 aangepast. Er wordt nu (net als bij de gevraagde bijdrage) geen onderscheid meer gemaakt tussen fte's en budget. Het kader de doelen en gevraagde bijdragen zijn niet gewijzigd.

Besluit: akkoord, inclusief de aanvulling dat Katwijk een trekker levert voor de uitvoeringslijn Greenports.

Opmerkingen

- Besluitvorming verloopt voorspoedig. De raad van Noordwijk heeft besloten budget vrij te maken voor 2017 en 2018. De gemeente gaat graag ondertekenen. Ook de raden van Kaag en Braassem en Nieuwkoop hebben ingestemd. Bij Oegstgeest gaat het Energieakkoord naar de eerstvolgende raad. Het past binnen bestaand beleid.
- Gevraagd wordt in het vervolg in principe stukken na besluitvorming niet meer te wijzigen en de wijzigingen weer te geven in de nieuwe versie.
- Actie Holland Rijnland: rol Omgevingsdienst West-Holland bij uitwerking Energieakkoord nogmaals goed doorspreken met ODWH.

03 Presentatie uitvoeringsprogramma op hoofdlijnen

De ambities in het Energieakkoord zijn we nu aan het verwerken in een uitvoeringsprogramma. Jeroen Ververs geeft een toelichting op de hoofdlijnen van het programma en gaat daarbij in op de inhoudelijke ontwikkelingen, structuur en besluitvorming. Voor het PHO+ Energie worden ook de provincie, hoogheemraadschap en omgevingsdienst uitgenodigd. Daarnaast is een stuurgroep ingesteld, waarbij de samenstelling is afgestemd per subregio. De voorzitter is nu helaas een vacature. Omdat er bij deze programmatische aanpak tijd gaat zitten in het organiseren van overleggen en andere administratieve taken, zijn we nu een programmaondersteuner aan het zoeken (aanvulling: dit wordt ingevuld via een werkervaringsplaats via Stagiare Nieuwe Stijl). Het budget dat de partners beschikbaar stellen, is bedoeld voor pilots en (haalbaarheids)onderzoeken en de inhuur van de benodigde expertise en capaciteit. Het is geen investeringsgeld.

Om echt te kunnen sturen heeft de Stuurgroep een uitvoeringsplan nodig volgens een vast format met mijlpalen, concrete producten met oplevering in tijd. Tot slot wordt ook gekeken naar huisvesting, waarbij er aanbiedingen liggen vanuit Kaag en Braassem, de omgevingsdienst en Leiderdorp. Andere suggesties zijn nog welkom.

De trekkers van de verschillende uitvoeringslijnen geven per lijn een korte pitch over de aanpak, zie sheets in bijlage.

- Energiebesparing: trekker - Milly de Bruijn (Omgevingsdienst West-Holland)

Er moet flink wat gebeuren. Alles wat je bespaart hoeft je niet meer op te wekken. 3 resultaten gebieden: maatschappelijk vastgoed, bedrijven en bestaande woningbouw, bijvoorbeeld meer wijkgerichte aanpakken vanuit duurzaam bouwen loket.

Gevraagd wordt naar het onderscheid tussen de huidige taken van de ODWH op energiebesparing en de extra taken in het kader van het Energieakkoord. Hier wordt meer focus in aangebracht en hierover vindt volgende week overleg over plaats.

- zonnepanelen op daken: trekker – Matthijs Mahler (provincie Zuid-Holland)

Helaas is de provincie niet aanwezig vanmiddag. Jeroen Ververs geeft een korte toelichting op de voorgestane aanpak. Voor de uitvoering van dit thema is bijvoorbeeld al gestart met gesprekken met woningbouwcorporaties.

Gevraagd wordt wat doe je regionaal en wat doe je lokaal? Hoe versterk je elkaar? Meerwaarde is onder andere kennisdeling, bv. van juridische vragen en inzet van prestatieafspraken. Ook kun je kijken of je op het niveau van de woningmarktregio Holland Rijnland afspraken kunt maken op regionaal niveau.

- Ruimte voor energie: trekker – Ariaan van der Vlugt (Kaag en Braassem)

In de NRC stond dat 75% van de windmolens dicht bij gemeentegrens zijn geplaatst. Hoe kunnen wij samen met de provincie in beweging komen waarbij we kijken naar alle belangen? Op 31 augustus is het eerste ambtelijke atelier over ruimte voor energie. Daarna organiseren we een atelier met maatschappelijke organisaties. Ook gaan we met partners sociaal economische kaders en richtlijnen vastleggen om te verankeren in gemeentelijk beleid.

Als reactie wordt aangegeven dat ook de provincie deze maatschappelijke opgave moet gaan faciliteren. En gevraagd wordt de portefeuillehouders op de hoogte te houden van knelpunten. Ook wordt aandacht gevraagd voor de aansluiting met de omgevingsvisie en al het voorwerk dat in dat kader is gedaan. De gemeenten voelen de urgentie van de opgave en de ruimtelijke effecten. Zeker als je ziet hoeveel zonnepanelen op daken je nodig hebt om evenveel op te wekken als een

windmolen. En houden ook rekening met de tijdelijkheid van de oplossingen. Als we over 15 tot 20 jaar andere oplossingen hebben voor duurzame energie, kunnen we de windmolens en zonnepanelen ook weer afbreken.

Marie-José Fles roept de collega's op om op 29 september tijdens de Staten Ontmoetingsbijeenkomst in Noordwijk aandacht te vragen voor onze overeenkomst.

- **Warmte: trekker – Sanne de Boer (Leiden)**

Marcel Belt neemt vanuit Leiden de honneurs waar. Doel is een duurzame, betrouwbare en betaalbare warmtevoorziening. Er is inmiddels een warmteregisseur aangetrokken vanuit de gemeente Leiden, Sanne de Boer. Zij begint volgende week. Ook zijn er diverse pilots gestart.

- **Greenports – Katwijk - Jaap van Rijn**

Er gebeurt al veel. Als regio kunnen we kansen verbinden en showcases uitvoeren, bijvoorbeeld koppelen warmte uit kassen met woonwijken.

Aandacht wordt gevraagd van onze partner het hoogheemraadschap, voor de verbinding met het klimaatbestendig en robuust watersysteem. Bij het verbinden van de energietransitie en klimaatadaptatie liggen kansen die we zeker zouden moeten benutten.

De laatste uitvoeringslijn is vervoer. HLT Samen heeft aangegeven hiervoor een trekker te zullen leveren, dat wordt Nico Bink uit Lisse. Deze lijn gaat binnenkort van start.

Aandacht wordt gevraagd voor de kansen van waterstof. Wat zouden waterstofstations kunnen betekenen in onze regio? Volledig CO2 neutraal opgewekte waterstof is ongeveer het allerschoonst wat we kunnen bedenken.

04 Gezamenlijk aanbesteding duurzame energie?

De gemeente Leiden verkent momenteel samen met de gemeenten Kaag en Braassem, Katwijk, Leiderdorp, Noordwijk, Oegstgeest en Zoeterwoude de mogelijkheden om in 2018 te komen tot een gezamenlijke aanbesteding voor groene stroom, die bij voorkeur lokaal/regionaal wordt opgewekt. Dit zou een sterke stimulering betekenen van de opwekking van duurzame energie in de regio en sluit nauw aan op onze ambities in het Energieakkoord. Andere partners zijn ook welkom om aan te sluiten. Marloes Griffioen van Servicepunt 71 licht de doelstelling en het proces toe, zie de sheets in de bijlage.

Nu kopen we duurzame energie in zonder extra voorwaarden en bij gas compenseren we de CO2-uitstoot. Met de nieuwe aanbesteding willen we stimuleren om additionele lokaal opgewekte opwekkingscentrales te krijgen: lokale opwekking als gunningscriteria. Hiervoor moeten gemeenten locaties beschikbaar gaan stellen. Het is ook mogelijk om later in te stappen in dit traject.

De reacties op het initiatief zijn positief. Nieuwkoop vindt het interessant om te kijken of zij kunnen aanhaken. Voorschoten heeft een energiecontract tot eind 2019, maar blijft graag geïnformeerd. Het is mogelijk om later aan te sluiten.

Gevraagd wordt wat we doen met andere zaken die gezamenlijk worden ingekocht. Zowel bij Stichting Rijk (Bollenstreek) als SP71 (Leidse Regio) is duurzaamheid onderdeel van het inkoopbeleid.

De gemeenten stemmen er mee in om dit traject onder te brengen bij het Energieakkoord, vanwege de voorbeeldwerking. Hiervoor hoeven niet alle gemeenten deel te nemen aan de aanbesteding.

05 Rondvraag en afsluiting

Yvonne Peters geeft aan dat vorige keer is gesproken over een investeringsfonds. Wordt dit al uitgewerkt? Arno van Kempen reageert dat in Teylingen een onderzoek is gedaan naar een duurzaamheidsmaatschappij. Een investeringsmaatschappij is

financieel en juridisch haalbaar. Vraag is of dit ook de beste keuze is. Het rapport wordt over anderhalve week in de commissie ruimte besproken. Goed voorbeeld is ook Meermaker in Haarlemmermeer. Afsproken wordt het rapport te verspreiden en dit onderwerp volgende keer te agenderen. In Nieuwkoop wordt in de raad al gevraagd naar meer middelen voor investering in duurzaamheid.